

(VİZYON BELGESİ)

6. Uluslararası Türk Asya Kongresi

Asya Birliği? Siyaset, Güvenlik, Ekonomi ve Kültür Parametreleri

(07-08 Haziran 2012, İstanbul)

Asya kıtası **dünya nüfusunun yarısından fazlasını** barındırmaktadır. Çin, Hindistan ve Rusya gibi ülkelerin eğitim hamleleri ve gösterdikleri teknolojik ilerlemelerle birlikte kıta küresel ekonomi için yeni bir güç merkezi olma yolunda hızla ilerlemektedir.

Asya kıtasında bulunan ülkeler **güç dengelerinin hızla değiştiği** günümüzde, bir yandan kendi aralarında gerçekleştirdikleri bütünleşme hareketlerinin daha etkin olması için çaba sarf ederlerken, diğer yandan uluslararası ilişkilerde de söz sahibi olmanın önemini ısrarla vurgulamaktadırlar.

Günümüz konjonktüründe Asya ülkeleri de ekonomik, sosyal ve siyasi alanlarda **ciddi meydan okumalarla** karşı karşıyadırlar. Küresel ekonomik krize ilaveten, terörizm, uyuşturucu ticareti ve işsizlik sorunları, etnik çatışmalar, doğal kaynaklara duyulan aşırı talep vb Asya ülkelerini işbirliğine ve kıtanın geniş imkânlarını kullanarak küreselleşme çağında barışçıl yöntemlerle çıkar elde etme çareleri araştırmaya zorlamaktadır.

Asya dışı büyük güçlerin bölge ile ilgili politikaları da bölge ülkeleri arasındaki ilişkilerin niteliğini belirlemektedir. Harici ilişkilerin kıta lehine geliştirilmesi Asya ülkeleri arasındaki işbirliği imkânlarının geliştirilmesine bağlıdır. Aksi halde, kıta ölçeğinde yaşanan gerilim ve çatışmalarının uzun erimli krizlere ve savaflara dönüşmesi olasılığı oldukça yüksektir. Dolayısıyla Asya ülkelerinin kendi aralarındaki ilişkileri eşitlik ve karşılıklı saygı temelinde geliştirmeleri büyük önem taşımaktadır.

Özellikle II. Dünya Savaşı sonrasında **bölgesel entegrasyon girişimleri** ivme kazanmış ve sonuç olarak AB, NAFTA, ASEAN gibi örgütler ortaya çıkmıştır. Küresel düzeyde güçlü ülkelerin bulunduğu Asya kıtasında da bölgeselleşme hareketleri hızla gelişmiş olsa da, kıta ölçeğinde bir birlik henüz ortaya çıkmamıştır. Kıta ölçeğinde anlamlı entegrasyon projelerinin gelişmesinin önündeki en temel engel ise coğrafi genişlik yanında, kıtadaki

başat güçler arasındaki güvensizlik ortamıdır. Asya Kıtasının kendine özgü koşulları, Avrupa Birliği örneğindeki gibi ekonomik ve politik bir entegrasyonu güncelde imkansız kılmaktadır. Ancak bu durum, kıtanın başat aktörleri arasında işbirliği temelinde karşılıklı ilişkilerin geliştirilmesine engel değildir.

Siyasi, askeri ve kültürel ilişkiler ekonomik ve ticari ilişkileri kolaylaştırmaktadır, ancak siyasi ve stratejik ilişkilerin gelişmesi de ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi ile ortaya çıkacak potansiyelin yüksek olmasına bağlıdır. Asya ülkeleri enerji, tarım, endüstri ve ileri teknoloji alanlarında birbirlerini tamamlayan ekonomilere sahiptirler. Ne var ki, yüksek gümrük duvarları Asya ülkeleri arasında ticaretin ve ekonomik ilişkilerin gelişmesini engellemektedir. Kamu diplomasisi ve kültürel faaliyetler başta olmak üzere, her türlü parametrede güven artırıcı önlemlerin geliştirilmesi Kıta düzeyinde ekonomik ve siyasi ilişkilerin geliştirilmesi için kaçınılmaz bir zorunluluktur. Aksi halde, kıta dışındaki gerilim ve krizlerin Asya ülkelerini daha fazla etkilemesi önlenemeyecektir.

Asya ülkeleri enerji, turizm, finans, çevre, insan kaynakları, ulaşım, tarım, doğal afetler, eğitim, yoksulluğun giderilmesi, teknoloji paylaşımı vb pek çok alanda işbirliği imkanına sahiptirler. Asya ülkeleri arasında her türlü işbirliği alanında karşılıklı bağımlılığı geliştirmenin yolu yoksulluğu ortadan kaldırmak, bireylerin yaşam kalitesini yükseltmek, barış ve refahın sağlam temeller üzerine inşası gibi **konularda kıta ülkelerinin gücünü ve imkanlarını doğru bir biçimde tespit etmekten ve bilgi odaklı toplumların geliştirilmesi için gerekli önlemlerin alınmasından** geçmektedir. Kıta içi ticaretin ve finans piyasalarının geliştirilmesi küresel rekabetin kızıştığı çağımızda büyük önem arz etmektedir.

Asya ülkeleri arasında ilişkilerin derinleşmesinin önündeki en temel engel güven eksikliğidir. Karşılıklı güven konusunda sorunlu olan ülkeler arasında anlamlı, derinlikli siyasi, stratejik ve kültürel ilişkilerin geliştirilebilmesi imkansızdır. Bu sorunu aşmanın ilk adımı ekonomik ilişkileri geliştirmektir. Ama eş zamanlı olarak bu adım siyasi, stratejik ve kültürel işbirliği girişimleri ile desteklenmelidir. Ekonomik ilişkilerde yeterli gelişme görülmesi halinde siyasi, güvenlik ve kültürel ilişkilerin gelişmesinin de önü açılmış, uzun erimli sağlıklı ilişkiler ağına sahip bir kıtadan söz etme imkanı ortaya çıkmış olacaktır.

Asya ülkelerinde güvenlik ile ilgili işbirliği ve entegrasyon girişimlerine ihtiyaç duyulması ve mevcut girişimlerin başarılı olması **kıta düzeyinde anlamlı bir kimlik algısının oluşmasına** bağlıdır.

Kıta düzeyinde ya da dışarıdan gelecek tehditlere karşı anlamlı ortak bir algının oluşması ve bu tehditlerle mücadelede ortak bir söylemin gelişmesi ise ortak girişimlerin ilk basamağını oluşturacaktır. Uluslararası güvenliği geliştirecek kolektif güvenlik örgütleri ya da Asya ülkelerini ortak tehditlerden koruyacak savunma örgütleri terörizm, yasa dışı örgütler, uyuşturucu, kaçakçılık ya da herhangi bir ülkenin ya da ülkeler grubunun saldırısına karşı güvenlik şemsiyesi oluşturacaktır. KGAÖ (Kolektif Güvenlik Anlaşması Örgütü), AİGK/CICA (Asya'da İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı), ŞİÖ (Şanghay İşbirliği Örgütü), BDT (Bağımsız Devletler Topluluğu) ve KİK (Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi) bu anlamda kıtasal ya da bölgesel düzeyde atılmış önemli adımlar olmalarına rağmen, henüz başlangıç aşamasındadırlar. Bu örgütlerin belirlenen hedeflere erişmesi etkinlik kriterlerini adapte edebilmelerine bağlıdır.

Bu noktada, **sivil toplum örgütlerinin ve düşünce kuruluşlarının oynayabileceği olumlu rol** göz ardı edilmemelidir. Bu STK'ların ve düşünce kuruluşlarının faaliyetleri bürokrasi, entelektüel camia, iş dünyası, kamuoyları ve halklar arasındaki etkileşimin maksimum düzeye erişmesinde ve netice itibarıyla ülkeler arası ilişkilerin derinlik kazanmasında hayati öneme sahiptir.

Bu noktada, **6. Uluslararası Türk - Asya Kongresi'nin** amacı, Asya ülkeleri arasındaki işbirliği imkânlarının önündeki engelleri tartışmak, işbirliğinin kıta ülkeleri için muhtemel getirilerini ortaya koymak ve bu bağlamda kurumsal, entelektüel zemin inşasına Türkiye merkezli stratejik katkı sunmaktır.

Kongre ana teması ve alt başlıklar aşağıda sunulmuştur:

Ana Tema

Asya Birliği? Siyasi, Ekonomik, Kültürel ve Güvenlik Parametreleri

Alt Temalar

Asya'da Siyasi Entegrasyon

Deneyimler; ACD (Asya Diyalogu İşbirliği), BDT (Bağımsız Devletler Topluluğu), KİK (Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi), ŞİÖ (Şanghay İşbirliği Örgütü), DAB (Doğu Asya Birliği), Türk Konseyi (Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi)

Asya'da Güvenlik İşbirliği/Entegrasyon

Deneyimler; AİGK/CICA (Asya'da İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı), ŞİÖ (Şanghay İşbirliği Örgütü), BDT (Bağımsız Devletler Topluluğu), KİK (Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi), KGAÖ (Kolektif Güvenlik Anlaşması Örgütü)

Asya'da Ekonomik Entegrasyon

Deneyimler; APEC (Asya Pasifik Ekonomik İşbirliği Örgütü), EİT (Ekonomik İşbirliği Teşkilatı), ŞİÖ (Şanghay İşbirliği Örgütü), ASEAN (Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği), EurAsEC (Avrasya Ekonomik Topluluğu), KEİÖ (Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü), KİK (Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi), SAARC (Güney Asya Bölgesel İşbirliği Örgütü), D-8 (Gelişen Sekiz Ülke), ADB (Asya Kalkınma Bankası), SAU (Güney Asya Birliği)

Asya'da Kültürel İşbirliği/Entegrasyon

Deneyimler; ACD (Asya Diyalogu İşbirliği), TÜRKSOY (Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı)

Asya'da İşbirliği ve Entegrasyona Düşünce ve Sivil Toplum Kuruluşlarının Katkısı

Deneyimler; BFA (Boao Asya Forumu), TASAM Uluslararası Türk Asya Kongreleri